

KOMUNIKAT PRASOWY

Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył ustawę emerytalną do Trybunału Konstytucyjnego

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło 420 skarg od obywateli w związku z wprowadzeniem w 2012 roku przepisów dotyczących tzw. waloryzacji kwotowej świadczeń.

W dniu 13 lutego br. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o stwierdzenie niezgodności art. 4, art. 5 ust. 1 oraz art. 7 pkt 1-4 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z art. 67 ust 1 w związku z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 9 i 10 tej ustawy z art. 19 Konstytucji RP.

Wniosek dotyczy przepisów, które w miejsce waloryzacji procentowej świadczeń emerytalno-rentowych wprowadziły w 2012 roku waloryzację kwotową. Rzecznik stoi na stanowisku, że kwotowa metoda podwyższania nominalnej wartości świadczeń prowadzi do naruszenia istoty prawa do waloryzacji, ponieważ przyjęta formuła waloryzacji skutkuje obniżeniem realnej wartości świadczeń przewyższających kwotę ok. 1480 zł.

Wprowadzony mechanizm waloryzacji kwotowej preferuje osoby pobierające minimalne i niskie świadczenia, co pozostaje w sprzeczności z wynikającą z zasady sprawiedliwości społecznej koniecznością przestrzegania związku między wkładem ubezpieczonego w tworzenie funduszu ubezpieczeń społecznych, a wysokością należnego z tego tytułu świadczenia (preferowania osób o dłuższym stażu ubezpieczeniowym i opłacających wyższe składki). Mechanizm waloryzacji kwotowej dzieli świadczeniobiorców, należących do jednej kategorii podmiotów charakteryzujących się wspólną cechą, na dwie grupy. W pierwszej znajdują się osoby otrzymujące niskie świadczenia, którym waloryzacja kwotowa nie tylko zapewnia ochronę wartości realnej świadczenia, ale nawet jego wzrost. W drugiej grupie znajdują się osoby otrzymujące wyższe świadczenia, którym waloryzacja kwotowa nie zapewnia przystosowania wartości świadczenia do spadku siły nabywczej pieniądza. Tylko zatem w odniesieniu do tej pierwszej grupy świadczeniobiorców możemy mówić o zachowaniu prawa do waloryzacji.

Zdaniem Rzecznika, zakwestionowane przepisy wskazują na naruszenie istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, jak również konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej. Odnosi się to do wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego (określonych przepisami ustawy emerytalnej), a także emerytur i rent wypłacanych z ubezpieczenia społecznego rolników oraz zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych.

Rzecznik zwraca zwłaszcza uwagę na zastosowanie kwotowej metody waloryzacji rent inwalidów wojennych, która prowadzi w zasadzie do obniżenia ich wymiaru realnego, co

pozostaje w sprzeczności z obowiązkiem szczególnej opieki, jaką zgodnie z art. 19 Konstytucji państwo powinno otaczać weteranów walk o niepodległość.

Należy podkreślić, że wypłacenie pewnych dodatków dla osób o najniższych dochodach nie sprzeciwia się zasadzie sprawiedliwości społecznej, ale nie może to nastąpić w aktualnym systemie emerytalno-rentowym. Nie intencja prawodawcy (podwyższenie dochodów najuboższych) lecz wybrana metoda waloryzacji wydaje się sprzeczna z Konstytucją.